

„Reforma sistemului judecătoresc cu procurori și judecători profund corupți e o iluzie”

Stanislav Pavlovschi,
fost judecător
la Curtea Europeană
a Drepturilor Omului

REFORMA PE SCURT

Experții recomandă lichidarea Judecătoriei Militare

În cadrul Judecătoriei Militare din Chișinău activează doi judecători, iar în anul 2013 aceștia au examinat lunar, în medie, câte cinci dosare. Nadejda Hriptievski, expertă la Centrul de Resurse Juridice din Moldova, afirmă că numărul mic de cauze aflate în examinare de magistrații de la Judecătoria Militară în comparație cu alți judecători ridică problema echității în retribuirea muncii și recomandă lichidarea acestei instanțe, deoarece orice judecatorie ar putea examina cauzele penale cu implicarea militarilor. Pe de altă parte, Serghei Ciobanu, președintele Judecătoriei Militare, nu este de acord cu această propunere, argumentând că Judecătoria Militară este o instanță specializată și necesară sistemului judiciar. „Judecătoria Militară interacționează cu viața și activitatea forțelor armate, iar absența judecătorilor altor instanțe a cunoștințelor profesionale și a pregătirii militare va duce la comiterea unor erori în examinarea cauzelor”, declară S. Ciobanu.

Sesizările la CSM trebuie depuse la adresa nouă

Noul sediu CSM de pe strada Mihai Eminescu din Chișinău. Sursa: www.zn.md

De la 17 aprilie 2014, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) își desfășoară activitatea într-un sediu nou, situat în municipiul Chișinău, pe strada Mihai Eminescu, 5. Astfel, justițiabilii nemulțumiți de activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor, pot trimite petiții la CSM, expediindu-le la noua adresă. Potrivit Legii cu privire la petiționare, sesizările trebuie să fie semnate de autor, indicându-se numele, prenumele și domiciliul acestuia și să conțină aspecte din activitatea instanței sau a judecătorului pe care petiționarul le consideră ilegale.

Pe parcursul anului 2013, la Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova au fost înregistrate

1587 de cereri.

Cele mai multe sesizări au invocat pretinsa încălcare a dreptului de acces liber la justiție, numărul petițiilor în acest sens fiind de 365.

Specializarea judecătorilor ar spori calitatea actului justiției

În anul trecut, magistrații de la Judecătoriile Râșcani și Centru din municipiul Chișinău și cei de la Judecătoriile Anenii Noi și Cimișlia au examinat cele mai multe dosare, unui judecător revenindu-i lunar peste 80 de cauze. Experții spun că volumul foarte mare de lucru al judecătorilor afectează calitatea actului de justiție, iar o soluție ar fi specializarea magistraților.

Cei trei magistrați de la judecătoria Cimișlia au examinat în anul trecut 3155 de cauze, unui judecător revenindu-i lunar spre examinare 87 de dosare. Președintele Judecătoriei Cimișlia Vladimir Rusnac susține că magistrații cu greu fac față volumului mare de lucru. „Anul trecut eram trei judecători: unul de instrucție și doi de drept comun și munceam foarte mult, acum însă nu știu cum ne vom descurca deoarece de curând am rămas doar doi judecători, unul de drept comun care examinează cauzele civile și cele penale, și un judecător de instrucție”, spune magistratul.

Pentru ca instanțele de judecată să facă față volumului mare de lucru, experții de la Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) recomandă specializarea judecătorilor. Vlad Gribincea, directorul executiv al CRJM, spune că există câteva posibilități de specializare a judecătorilor care ar putea fi aplicate în prezent. „Noi recomandăm specializarea judecătorilor cel puțin pe domenii de

Instanțele care au examinat cele mai multe cauze în anul 2013			
Instanța	Numărul total de cauze examinate	Numărul de judecători	Sarcina lunară pentru un judecător
Judecătoria Centru, mun. Chișinău	21724	18	100,6
Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău	17403	17	85,3
Judecătoria Cimișlia	3155	3	87,6
Judecătoria Anenii Noi	3940	4	82,1

Instanțele care au examinat cele mai puține cauze în anul 2013			
Instanța	Numărul total de cauze examinate	Numărul de judecători	Sarcina lunară pentru un judecător
Judecătoria Comercială de Circumscripție	301	7	3,6
Judecătoria Militară	119	2	5
Judecătoria Bender	967	5	16,1
Judecătoria Dubăsari	891	4	18,6

drept civil și drept penal, ceea ce ar permite restrângerea domeniului de activitate cotidiană a judecătorilor, fapt care ar putea spori calitatea deciziilor judecătorești”, afirmă Vlad Gribincea. Expertul propune și o altă formă de specializare, pe domenii mai înguste, cum ar fi cauzele legate de relațiile de familie, cauzele comerciale, litigiile de muncă și cauzele penale cu minori. Totodată, în procesul de specializare trebuie să se țină cont de volumul de lucru, dar și de numărul de magistrați dintr-o instanță judecătorească sau alta. Astfel, dacă un judecător specializat pe un anumit domeniu nu are suficiente dosare spre examinare, el ar trebui să fie capabil să examineze și alte cauze. „Judecătorii ar trebui să urmeze cursuri de formare continuă care ar include atât

subiecte de drept civil, cât și penal. În consecință, ei își vor consolida cunoștințele generale și abilitățile necesare pentru a examina toate tipurile de cauze”, susține Vlad Gribincea.

Specializarea va fi posibilă doar după optimizarea instanțelor

Sabina Cerbu, viceministra Justiției, declară că specializarea depinde de numărul de magistrați existenți într-o instanță de judecată. „Subiectul specializării judecătorilor este unul complex și ar trebui abordat în contextul optimizării hărții dislocării instanțelor judecătorești. Sigur, specializarea pe domenii mult mai înguste ar fi ideală, însă, la moment, nu ne putem permite acest lux. Or, această soluție este posibilă doar în

instanțele cu un număr mare de judecători, iar în judecătoriile cu câte 3-5 judecători această soluție nu poate fi aplicată. Astfel, vom putea asigura specializarea judecătorilor doar după consolidarea instanțelor judecătorești”, susține viceministra Justiției.

Menționăm că pentru a reduce din volumul de lucru al magistraților, din anul trecut în instanțe a fost introdusă funcția de asistent judiciar. Astfel, fiecare judecător din Republica Moldova este asistat de un asistent judiciar, iar pe termen lung se așteaptă ca această modificare să accelereze soluționarea cauzelor judiciare, să ridice calitatea hotărârilor judecătorești și să fie creată o rezervă de cadre profesionale, care poate completa corpul judecătoresc.

Noua Lege a Institutului Național al Justiției întârzie să apară

Institutul Național al Justiției (INJ) este restant la capitolul implementării Planului de Acțiuni a Strategiei de reformă a justiției pentru anii 2011-2016. Conducerea instituției motivează tergiversarea implementării reformelor prin faptul că nu a fost modificat cadrul normativ privind activitatea INJ.

Prezentarea Raportului privind implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anul 2013, aprilie 2014. Sursa: Ministerul Justiției

Pentru o funcționare eficientă a INJ, în Strategie sunt planificate 26 de acțiuni, inclusiv elaborarea unui sistem mai eficient de pregătire inițială și continuă a judecătorilor, dar și elaborarea unui proiect de lege privind funcționarea INJ. Până la sfârșitul anului 2013 au fost realizate doar 17 din cele 26 de acțiuni, patru activități fiind în curs de realizare, iar altele cinci acțiuni sunt restante. Aceste date sunt prezentate în Raportul privind implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anul 2013, prezentat recent de Ministerul Justiției (documentul poate fi accesat pe pagina web: www.justice.gov.md).

Anastasia Pascari, directorul executiv al Institutului Național al Justiției, explică că acțiunile care au rămas nerealizate depind în cea mai mare parte de elaborarea unui proiect de lege care ar reglementa activitatea INJ. „S-a lucrat la noile planuri de învățământ ale formatorilor, s-a făcut

reparație într-o altă aripă a clădirii pentru ca procesul de instruire să fie mai eficient... Ceea ce nu s-a reușit ține de proiectul de lege care ar trebui să asigure o mai bună funcționare a INJ”, afirmă Anastasia Pascari. La rândul său, ministrul Justiției Oleg Efrim susține că procesul de elaborare a noii legi privind INJ a fost extins, deoarece au existat anumite divergențe de opinii privind prevederile textului proiectului.

Institutul Național al Justiției este o instituție publică care activează în baza unei legi și a statutului său, aprobat de Consiliul Institutului. La INJ se realizează instruirea candidaților la funcțiile de judecător și procuror, perfecționarea profesională a judecătorilor și procurorilor, precum și a altor persoane care contribuie la înfăptuirea justiției. Institutul nu face parte din sistemul național de învățământ și nu este supus dispozițiilor legale în vigoare cu privire la acreditarea și licențierea instituțiilor de învățământ.